

Maarian kirkon suunnitelmien hyväksyntä

238/03.03.01.01/2024

Yhteinen kirkkoneuvosto 07.11.2024 § 178

Esittelijä Kiinteistöjohtaja Kalle Luoma

Esittely Koroisten piispanistuimen koillispuolelle rakennettu Maarian kirkko kuuluu Vähäjoen ja Aurajoen alajuoksun keskiaikaisten kivikirkkojen keskittymään. 1200-luvun alussa perustetun seurakunnan kivikirkko on historiallinen maamerkki pitäjän hengellisestä ja hallinnollisesta keskuksesta, joka sijaitsi aluksi Koroisten piispanistuimen ja myöhemmin hiippakunnan keskuksen Turun tuomiokirkon läheisyydessä.

Maarian kirkon valmistuminen ajoittuu nykytutkimuksen mukaan 1440-luvulle. Kirkon nykyasu on peräisin 1980-luvun alkupuolen laajasta peruskorjauksesta, jossa sisäpuolen restaurointitöiden lisäksi korjattiin rakenteita, parannettiin tilojen toiminnallisuutta ja uusittiin 1930-luvulla asennetut tekniset järjestelmät. Merkittävin muutos oli keskiaikaisten elementtien esiin nostaminen ja vastaavasti uusgotiikan kerrostuman poistaminen.

Rakennuksessa on ollut sisäilmaongelmia 2010-luvun loppupuolella ja rakennukseen on tehty korjauksia johtamalla mm. kattovedet pois päin rakennuksesta. Suoritetuilla korjauksilla ei ole kuitenkaan saavutettu toivottua lopputulosta, koska ratkaisevaa olisi saada estettyä ilmavuodot rakennuksen alapohjasta, mikä vaatii koko alapohjan uusimisen. Lattiarakenteet on aikaisemmissa korjaus- ja muutostöissä toteutettu vuonna 1909 valetun betonilaatan päälle. Rakenteesta on puuttunut kapillaarikatko, joka on osaltaan vaikuttanut kosteusvaurion syntymiseen.

Lattiarakenteen korjaukselle on selvitetty eri vaihtoehtoja ja nyt viimeisimmissä suunnitelmissa esitetään kirkkosalin puulattia-alueen rakenteiden uusimista kokonaisuutena. Vanha lattiarakenne esitetään purettavaksi ja tämän alta kaivettaisiin pois maa-ainesta siten, että pystytään toteuttamaan kapillaarikatkon vaatimat rakennekerrokset. Uusi lattiarakenne toteutettaisiin betonirakenteisena, jossa on kantava betonilaatta sekä betoninen pintalaatta. Tämän päälle toteutettaisiin uusi laualattiarakenne sekä osaan lattia-alueita uusi tiililaattalattia. Tiililaatoitetulle uudelle, lattian osuudella sijoitetaan betoniseen pintalaattaan vesikiertoinen lattialämmitysputkisto. Laualattian alueella toteutetaan aikaisemman toteutustavan periaatteita vastaavasti lämmitys kirkkosalin penkkien alle sijoitetuin uusittavin patterein. Lattialaudoitus ja laajennettava tiililattia toteutettaisiin nykyisten pintamateriaalien mukaisina väriykseltään sekä mitoitukseltaan.

Koska koko lattiarakenteen uusiminen on jo itsessään raskas korjaustoimenpide, kannattaa lattian uusimisen yhteydessä suorittaa myös muita kirkon esteettömyyden ja käytettävyyden parantamiseen liittyviä toimenpiteitä. Lattiarakenteiden uusimisen yhteydessä parannettaisiin kirkkosalin esteettömyyttä toteuttamalla tuulikaapin alueen uusi lattia loivasti luiskattuna sekä koko kirkkosalin lattia hyvin loivasti kaltevana. Kallistus toteutettaisiin hyvin loivana kirkkosalissa (noin 5,4 mm metriä kohden). Lattian kallistaminen mahdollistaa myös tasoeron poistamisen alttarialueen sekä kirkkosalin lattioiden väliltä. Lattiarakenteiden uusimisen yhteydessä toteutettaisiin induktiosilmukat kirkkosalin lattiarakenteeseen.

Alttarialueen sekä sisäänkäynnin alueen toiminnallisuutta ja monikäyttöisyyttä parannettaisiin poistamalla lähimmät kolme ja neljä penkkiriviä alttarin edustalta sekä neljä penkkiriviä molemmilta puolilta keskilaivaa lehterin alapuoleiselta alueelta. Näiden alueiden poistettavat penkit esitetään korvattavan irtotuolein. Lisäksi alttarin irtotuolein varustettava alue toteutettaisiin tasaisena lattia-alueena.

Toiminnalliset muutokset keskittyvät pääosin kirkkosaliin sisäänkäynnin sekä alttarin lähialueille. Sisäänkäynnin läheisyyteen on suunniteltu keittiökaluksen sekä wc-tilan lisääminen. Samassa muutoksessa nykyisen siivouskomeron sijainti muuttuu. Keittiökaluksella varustetaan siirtoseinärakentein, jolla voidaan häivyttää keittiön toiminnot, kun näitä ei käytetä.

Teknisinä korjauksina toteutettaisiin kirkon sähkö-, lämmitys-, ja äänentoistojärjestelmien uusiminen sekä valaistuksen parannukset. Kirkon yleisvalaistukseen tarvitaan parannuksia sekä säädettävyyttä. Uudessa suunnitelmassa alttarin edustan irtotuolit mahdollistavat tilan monipuolista käyttöä erityyppisissä tilaisuuksissa ja näin tämän alueen valaiseminen tulee tarkasteltavaksi. Lisäksi on toivottu krusifiksin sekä saarnatuolin valaistukseen parannuksia.

Maarian kirkon peruskorjauksen rakennustoimikunta on teettänyt suunnitelmat, joissa em. muutos- ja korjaustoimenpiteet on esitetty. Arkkitehtisuunnitelmat ovat liitteenä.

Rakennustoimikunta on myös teettänyt alustavan kustannusarvion, jonka mukaan hankkeen kustannukset ovat 1,3 – 1,4 miljoonaa euroa (sis. alv 25,5 %). Kustannuksia voidaan tarkentaa, kun restauroinnin ja konservoinnin laajuus ovat tarkentuneet, kun suunnittelu on edennyt pidemmälle ja kun urakkakilpailutus on suoritettu.

Maarian kirkon peruskorjauksen rakennustoimikunta on kokouksessaan 27.9.2024 osaltaan hyväksynyt hankkeen suunnitelmat pyytännyt lausunnot Maarian seurakunnan seurakuntaneuvostolta, seurakuntayhtymän vammaisneuvostolta sekä Museovirastolta. Seurakuntaneuvoston ja vammaisneuvoston lausunnot ovat liitteenä. Museoviraston lausunto on pyydetty 30.9.2024. Museovirasto on osallistunut hankkeen suunnitteluvaiheeseen aktiivisesti ja lausunto saatiin 7.11.2024. Myös Museoviraston lausunto on liitteenä.”

Esitys	Yhteinen kirkkoneuvosto tutustuu Maarian kirkon korjaussuunnitelmiin ja päättää osaltaan hyväksyä suunnitelmat sekä esittää suunnitelmien hyväksymistä yhteiselle kirkkovaltuustolle. Kirkkovaltuuston hyväksynnän jälkeen suunnitelmat lähetetään Kirkkohallitukseen vahvistettaviksi.
Päätös	Esityksen mukaan.